

Η Λ. Μενδώνη για την μετατροπή μουσείων σε Ν.Π.Δ.Δ.

/ [Παιδεία και Πολιτισμός](#)

Απάντηση της Υπουργού Πολιτισμού και Αθλητισμού σε επίκαιρη ερώτηση στη Βουλή για την μετατροπή μουσείων σε Ν.Π.Δ.Δ.

Η Υπουργός Πολιτισμού και Αθλητισμού κ. Λίνα Μενδώνη απαντώντας σήμερα σε επίκαιρη ερώτηση του βουλευτή του ΜΕΡΑ 25 κ. Κλέωνα Γρηγοριάδη, για τη μετατροπή μουσείων σε Ν.Π.Δ.Δ, είπε τα εξής:

«Ευχαριστώ κύριε Γρηγοριάδη για την ερώτηση. Γνωρίζετε πάρα πολύ καλά ότι τα δημόσια μουσεία της Ελλάδας είναι, στη συντριπτική τους πλειοψηφία, αρχαιολογικά. Και όπως κι εσείς είπατε, σήμερα εντάσσονται στον σκληρό πυρήνα του Κράτους, καθώς αποτελούν Δημόσιες Υπηρεσίες, που υπάγονται στην διοικητική ιεραρχία του Υπουργείου Πολιτισμού και Αθλητισμού. Τη μόνη εξαίρεση αποτελεί το Μουσείο Ακροπόλεως, το οποίο ιδρύθηκε εξ' αρχής ως νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου και σήμερα έχει να επιδείξει όλη αυτή τη δραστηριότητα που επιδεικνύει.

Είναι σαφές ότι όσα Μουσεία λειτουργούν ως Ειδικές Περιφερειακές Υπηρεσίες του ΥΠΠΟΑ δεν έχουν διοικητική αυτοτέλεια και δεν μπορούν να χαράσσουν αυτοτελή στρατηγική ανάλογα με την φυσιογνωμία και τις συλλογές τους. Γιατί; Διότι υπάγονται στη διοικητική ιεραρχία της Γενικής Διεύθυνσης Αρχαιοτήτων και Πολιτιστικής Κληρονομιάς.

Δεδομένου, λοιπόν, ότι τα μουσεία αποτελούν οργανισμούς, όλα τα μουσεία, που τίθενται στην υπηρεσία της κοινωνίας και λειτουργούν έχοντας ως κύριο σκοπό την ανάπτυξή της, είναι προφανές ότι η ορθή λειτουργία και η αποτελεσματική διοικητική και οικονομική διαχείρισή τους είναι αναπόσπαστα συνδεδεμένη με το νομικό πλαίσιο που τα διέπει και επιτρέπει ή περιορίζει τις δυνατότητες ανάπτυξής τους.

Τα μουσεία μας έχουν τεράστιες δυνατότητες ανάπτυξης, χρειάζεται, όμως, μία συντονισμένη προσπάθεια δομικών αλλαγών, ώστε να μπορέσουν να λειτουργήσουν όχι υπό το ασφυκτικό διοικητικό και οικονομικό πλαίσιο του σκληρού κρατικού πυρήνα, στον οποίον σήμερα ανήκουν. Η συγκεκριμένη άποψη υποστηρίζεται από πλειοψηφία ειδικών επιστημόνων σε διεθνές επίπεδο και έχει ήδη υιοθετηθεί στα μεγαλύτερα μουσεία του εξωτερικού, όπου η θεσμική απεμπλοκή των μουσείων από τον σφιχτό εναγκαλισμό του κράτους, με σκοπό την καλύτερη και διοικητικά αποτελεσματικότερη διαχείρισή τους, έχει από ετών τεθεί και έχει υλοποιηθεί.

Επιπλέον, η πρόθεση αλλαγής του νομοθετικού πλαισίου των μουσείων όχι μόνο δεν ανακοινώθηκε αιφνιδιαστικά, αλλά αποτέλεσε εξαρχής στρατηγικό στόχο του ΥΠΠΟΑ τον οποίο έθεσα στην ομιλία μου στη Βουλή στις προγραμματικές δηλώσεις της Κυβέρνησης. Επιπλέον, η πανδημία και οι γιορτές δεν μπορεί να είναι αφορμή για να ανακόπτουν το έργο της οποιασδήποτε Κυβέρνησης.

Επιπρόσθετα, με την ολοκλήρωση της σύνταξης του σχεδίου νόμου, είναι προφανές ότι θα υπάρξει η αναγκαία διαβούλευση και με τους εμπλεκόμενους

φορείς και με την κοινωνία προ της εισαγωγής του σχεδίου νόμου στην αρμόδια Επιτροπή της Βουλής. Θα προηγηθεί η προβλεπόμενη, από τη νομοθετική διαδικασία, δημόσια διαβούλευση. Να είστε σίγουροι ότι όλα τα σχόλια και οι επισημάνσεις και των εργαζομένων και των συνδικαλιστικών και των κοινωνικών φορέων θα ληφθούν σοβαρά υπόψη σε όλα τα στάδια της νομοθετικής διαδικασίας, μέχρι την ψήφιση του νομοσχεδίου.

Στο πλαίσιο αυτό, η μετατροπή πέντε μουσείων της χώρας και, συγκεκριμένα, του Εθνικού Αρχαιολογικού Μουσείου, του Αρχαιολογικού Μουσείου Θεσσαλονίκης, του Αρχαιολογικού Μουσείου Ηρακλείου, του Βυζαντινού και Χριστιανικού Μουσείου και του Μουσείου Βυζαντινού Πολιτισμού έχει σκοπό να αποκτήσουν διοικητική και, εν πολλοίς, οικονομική αυτοτέλεια και, συνεπώς, μεγαλύτερη ευελιξία. Στόχος της μετατροπής των ανωτέρω μουσείων σε Ν.Π.Δ.Δ. είναι η βελτίωση της αποδοτικότητάς τους, μέσω της αξιοποίησης των μεθόδων διοίκησης και διαχείρισης επιχειρήσεων, επικοινωνίας και marketing. Μη μας φοβίζουν οι λέξεις, μπορούμε να τις τοποθετήσουμε στο σωστό πλαίσιο, με την υιοθέτηση νέων στρατηγικών αναφορικά με την αναζήτηση πόρων και την ευκολότερη προσαρμογή στις νέες μουσειακές λειτουργίες και υπηρεσίες που απαιτεί ο σύγχρονος επισκέπτης.

Για να καθησυχάσω την ανησυχία σας για τη λειτουργία των μουσείων ως οργάνων της κυβέρνησης, σας ενημερώνω ότι τα νέα ΝΠΔΔ μουσεία θα διοικούνται από διοικητικό συμβούλιο. Ο Πρόεδρος και ο Αντιπρόεδρος του οποίου θα επιλέγονται από πενταμελή Επιτροπή Επιλογής Στελεχών του Δημοσίου, τα μέλη της οποίας θα ορίζονται, μαζί με τους αναπληρωτές τους, με απόφαση του Προέδρου του Ανωτάτου Συμβουλίου Επιλογής Προσωπικού (Α.Σ.Ε.Π.), σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο άρθρο 20 του ν. 4735/2020. Επιπλέον, η οργάνωση και η λειτουργία κάθε Μουσείου θα καθορισθεί με ιδιαίτερο, για το κάθε μουσείο, Προεδρικό Διάταγμα, που θα εκδοθεί μετά από πρόταση της Υπουργού Πολιτισμού και Αθλητισμού.

Η πρόβλεψη του δημοσίου χαρακτήρα των μουσείων και η διατήρηση της εργασιακής σχέσης όλων των εργαζομένων διασφαλίζεται με τη μετατροπή τους σε Ν.Π.Δ.Δ, ενώ παράλληλα εξασφαλίζεται ότι οι νέοι φορείς θα διέπονται από τις διατάξεις του δημοσίου λογιστικού και της νομοθεσίας περί προσλήψεως προσωπικού στους φορείς του δημόσιου τομέα. Επομένως, καμία τροποποίηση δεν επέρχεται στην εργασιακή σχέση των ήδη υπηρετούντων υπαλλήλων των οποίων η οργανική θέση θα παραμείνει στο Υπουργείο. Οι υπάλληλοι που πρόκειται να προσληφθούν στο μέλλον, προφανώς θα προσληφθούν με τις κατά νόμο διαδικασίες που προβλέπονται για όλα τα Ν.Π.Δ.Δ.».

Δευτερολογία

«Κύριε Βουλευτά, ακριβώς επειδή τα Μουσεία είναι όλα αυτά που είπατε, είναι ένας χώρος έρευνας, ένας χώρος παιδείας και εκπαίδευσης, υπό τις δύο έννοιες, ακριβώς γι' αυτό πρέπει να αποδεχόμεθα ότι τα πράγματα εξελίσσονται και οι καταστάσεις εξελίσσονται. Δεν θα σχολιάσω ειδικά την επιστολή των συναδέλφων του Γερμανικού μουσείου, διότι είναι μια πολύ μεγάλη συζήτηση και μπορεί κανείς να ανιχνεύσει το πως και το γιατί. Επομένως ας το αφήσουμε έξω από τη συζήτησή μας αυτό. Αν θέλετε, το συζητάμε ad hoc κάποια άλλη στιγμή.

Δεν ξέρω αν όλα αυτά οποία είπατε, τα κακά τα οποία θα συμβούν, ισχύουν για το Μουσείο της Ακρόπολης. Το Μουσείο της Ακρόπολης δεν προέκυψε ξαφνικά. Υπήρχε το παλαιό μουσείο πριν ιδρυθεί το καινούριο, το οποίο ήταν μέρος της Αρχαιολογικής Υπηρεσίας και συγκεκριμένα της Εφορείας Αρχαιοτήτων Ακροπόλεως την εποχή εκείνη.

Σήμερα το Μουσείο της Ακρόπολης, υπό την διοικητική του μορφή, του Ν.Π.Δ.Δ. με βάση τις διεθνείς στατιστικές είναι ένα από τα πέντε καλύτερα μουσεία του κόσμου. Αυτό δεν είναι τυχαίο. Και φυσικά, οι εργαζόμενοι στο Μουσείο, είτε είναι αρχαιολόγοι, είτε είναι μηχανικοί, συντηρητές, όλο το προσωπικό δεν είναι ούτε κάτι διαφορετικό και φυσικά ούτε κατώτερο από τα στελέχη της αρχαιολογικής υπηρεσίας για τον πολύ απλό λόγο ότι οι περισσότεροι προέρχονται από την αρχαιολογική υπηρεσία. Απλώς, η νομική μορφή του μουσείου Ακρόπολης – αυτό που θέλουμε να κάνουμε και στα πέντε μεγάλα μουσεία της χώρας- του επιτρέπουν να αναπτύξει διαφορετικές διοικητικές και οικονομικές διαδικασίες, διαφορετικές διαδικασίες εξωστρέφειας, ακριβώς διότι δεν ασφυκτιά υπό την πολύ σφιχτή αγκαλιά του κρατικού πυρήνα. Δεν σημαίνει ότι τα Ν.Π.Δ.Δ δεν ανήκουν στο δημόσιο, δεν σημαίνει ότι τα στελέχη τους είναι κατώτερα και θεωρώ ότι είναι και προσβολή, αν θέλετε, στα μέλη του ΔΣ του συγκεκριμένου μουσείου. Δεν καταλαβαίνω, δεν κάνουν καλά τη δουλειά τους; Τους χρησιμοποιείτε ως

παράδειγμα προς αποφυγή; Δεν καταλαβαίνω. Έχουμε μια πραγματικότητα.

Η συζήτηση για τη μετατροπή των μουσείων σε Ν.Π.Δ.Δ. στην Ελλάδα χρονολογείται από τη δεκαετία του '90. Την εποχή εκείνη δεν υπήρχε παράδειγμα. Σήμερα όμως, έχουμε παράδειγμα κι αυτό είναι το Μουσείο της Ακρόπολης. Δεν θέλω να πω ότι όλα εκεί είναι τέλεια. Σε κάθε περίπτωση οι διεθνείς στατιστικές, οι διεθνείς κριτικές δείχνουν ότι ανταποκρίνεται με άριστο τρόπο στις απαιτήσεις του σύγχρονου κοινού, γι' αυτό και έχει πολύ υψηλές βαθμολογίες σε όλες τις διεθνείς στατιστικές και επίσης ανταποκρίνεται πλήρως στον ερευνητικό και παιδευτικό του ρόλο.

Δεν σημαίνει ότι το Εθνικό Αρχαιολογικό Μουσείο ή το Βυζαντινό Μουσείο επειδή θα γίνει Ν.Π.Δ.Δ. θα χάσει τον εκπαιδευτικό, κοινωνικό και ερευνητικό του ρόλο. Απλώς, του δίνεις μεγαλύτερη ευχέρεια να αναπτύξει όλες αυτές τις πρωτοβουλίες τις οποίες οφείλει να αναπτύξει, για το καλό του κοινωνικού συνόλου. Επίσης, δεν θεωρώ ότι ένας εργαζόμενος, ένας αρχαιολόγος, ένας μηχανικός ο οποίος μπορεί να μην ανήκει στην αρχαιολογική υπηρεσία αλλά θα βρεθεί με μια άλφα σχέση εργασίας ή θα είναι μέλος του ΔΣ ενός εκ των πέντε Μουσείων είναι κατ' ανάγκη κατώτερος από τα στελέχη της Αρχαιολογικής Υπηρεσίας, τα οποία προφανώς τιμούμε.

Οι συνθήκες είναι διαφορετικές και από τη Γερμανική κατοχή που αναφέρατε, και από τη δεκαετία του '50 και τη δεκαετία του '60 ακόμη και από τη δεκαετία του 2000. Οφείλουμε να προσαρμοζόμαστε. Γιατί; Για να ανταποκριθούμε στο ρόλο που πρέπει να έχουν τα μουσεία για το κοινωνικό σύνολο. Σας ευχαριστώ».